

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků řízení v senátě složeném z předsedy Tomáše Lichovníka, soudkyně Vlasty Formánkové a soudce Vladimíra Sládečka, ve věci Olomouckého kraje, Jeremenkova 40a, Olomouc, právně zastoupeného advokátem JUDr. Petrem Ritterem, Riegrova 12, Olomouc, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2013 sp. zn. 28 Cdo 1091/2013, rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 6. 11. 2012 sp. zn. 69 Co 408/2012 a rozsudku Okresního soudu v Jeseníku ze dne 16. 2. 2012 sp. zn. 10 C 110/2010, takto:

Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Ústavnímu soudu byl dne 5. 11. 2013 doručen návrh na zahájení řízení o ústavní stížnosti ve smyslu § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), prostřednictvím něhož se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví citovaných rozhodnutí obecných soudů.

Předtím, než se Ústavní soud začal věcí zabývat, přezkoumal podání po stránce formální a konstatoval, že podaná ústavní stížnost obsahuje veškeré náležitosti, jak je stanoví zákon o Ústavním soudu.

II.

Stěžovatel se v řízení před obecnými soudy domáhal určení, že je vlastníkem nemovitosti v obci Javorník, katastrální území Javorník - město, a to domu č. p. X1, občanská vybavenost v části obce Javorník na pozemku p. č. X2 zastavěná plocha a nádvoří p. č. X3 zahrada zapsaných na LV X4 v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Olomoucký kraj, katastrální pracoviště Jeseník.

Stěžovatel chtěl touto žalobou vyřešit duplicitní zápis vlastnictví k uvedeným nemovitostem provedený katastrálním úřadem v roce 2008. Tehdy vedlejší účastník předložil katastrálnímu úřadu výměr Krajského národního výboru v Olomouci ze dne 31. 12. 1949 č. j. 611-25/11-1949-IX/4d, kterým stát vykoupil dle zákona č. 44/48 Sb. některé nemovitosti z vlastnictví Arcibiskupství vřatislavského a některé v jeho vlastnictví ponechal, přičemž mezi nemovitostmi ponechanými ve vlastnictví tohoto arcibiskupství byly i právě projednávané nemovitosti. Vedlejší účastník žádal zápis svého vlastnictví na základě tohoto rozhodnutí a katastrální úřad této žádosti vyhověl.

Stěžovatel se výše uvedenému stavu bránil žalobou, v níž tvrdil, že je výlučným vlastníkem nemovitosti od 1. 1. 2003, kdy je nabyt převodem z vlastnictví státu, a to na základě zákona č. 290/2002 Sb. Stát před datem 1. 1. 2003 držel sporné nemovitosti od roku 1977 (p. č. X3), resp. od roku 1980 (dům č.p. X1 a p.č. X2), a to na základě potvrzení Okresního národního výboru v Šumperku, případně na základě vydržení dle § 134 občanského zákoníku ke dni 1. 1. 1992. Stěžovatel dále tvrdí, že vedlejší účastník nemá řádný nabývací titul a neprokázal právní nástupnictví po Arcibiskupství vřatislavském. Předložením výměru z 31. 12. 1949 katastrálnímu úřadu a zápisem vlastnictví na základě této listiny došlo k nepřipustnému obehnutí restitučních předpisů.

Okresní soud rozhodl ústavní stížností napadeným rozsudkem tak, že žalobu stěžovatele zamítl. Vyšel přitom z toho, že žalobce nepředložil listinu o nabytí vlastnického práva ke sporným nemovitostem. Potvrzení Okresního národního výboru v Šumperku ze dne 23. 6. 1977 a 22. 5. 1980 o převzetí nemovitostí státem dle zákona č. 142/1997 Sb. nelze podle něj považovat za listiny o nabytí vlastnictví. Stát nemohl nabýt vlastnictví ani vydržením, neboť nemovitosti užíval od roku 1958 na základě nájemní smlouvy. Vlastnické právo nemohl vydržet ani stěžovatel, neboť ten je držel od roku 2003. Naopak za řádný právní titul, prokazující vlastnictví

vedlejšího účastníka považoval okresní soud výměr Krajského národního výboru v Olomouci ze dne 31. 12. 1949.

K odvolání stěžovatele se věcí zabýval též příslušný krajský soud, který rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil. V rámci svého odůvodnění přitom dospěl k závěru, že vedlejší účastník své vlastnické právo k nemovitostem nikdy nepozbyl a zápisem do katastru nemovitostí tak nedošlo k obnově vlastnictví. Ve věci nebylo prokázáno, že by stát v minulosti odňal vedlejším účastníkům bez právního důvodu.

Poté, co Nejvyšší soud odmítl pro nepřípustnost dovolání stěžovatele, podal tento předmětnou ústavní stížnost, v níž tvrdí, že se obecné soudy řádně nevypořádaly s jeho právní argumentací. Vychází přitom z toho, že samotná podstata sporu má restituční charakter a obecné soudy svým rozhodováním de facto obchází restituční zákonodárství. Stěžovatel poukazuje především na skutečnost, že vedlejší účastník, ani jeho právní předchůdce, pokud jím má být Arcibiskupství vatislavské, držbu sporného majetku nejméně od roku 1977, resp. od roku 1980, kdy nemovitosti převzal do svého vlastnictví, případně držby stát, nevykonával. Za vlastníka se nepovažoval a vlastnictví státu resp. stěžovatele nezpochybnil. Nejméně od roku 1977, resp. od roku 1980, chyběla u vedlejšího účastníka vůle držet věc jako vlastní a fakticky s věcí nakládat. Stav existující od roku 1977, resp. 1980, nebyl výkonem držby prostřednictvím jiné osoby. V daném případě se stát sám chopil držby na základě titulu, který považoval za dostatečný, případně bez právního důvodu. Svoji moc nad věcí vykonával stát sám, nikým nerušen a pro sebe minimálně 23 let, a to až do roku 2003, kdy sporné nemovitosti přešly ze zákona na stěžovatele. Odnětí majetku státem bez právního důvodu a skutečnost, že šlo o původní církevní majetek, vylučovalo možnost obnovit vlastnictví církve podle obecných předpisů.

Stěžovatel je také toho názoru, že obecné soudy pochybily a neposkytly ochranu jeho právům, když se nezabývaly tím, zda zápis vlastnictví vedlejšího účastníka mohl být proveden na základě výměru KNV v Olomouci z roku 1949. Pokud by postup vedlejšího účastníka při zápisu jeho vlastnictví do katastru byl přípustný, pak byly podle stěžovatele restituční zákony zcela zbytečné a mělo se zapisovat původní vlastnictví oprávněných bez dalšího.

III.

Ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná.

Ústavní soud v první řadě zdůrazňuje, že není součástí soustavy obecných soudů a zpravidla mu proto nepřísluší přezkoumávat zákonnost jejich rozhodnutí. Pouze bylo-li takovým rozhodnutím neoprávněně zasazeno do ústavně zaručených práv stěžovatele, je Ústavní soud povolán k jeho ochraně zasáhnout. Existenci takového zásahu však Ústavní soud neshledal.

Pokud jde o tu část ústavní stížnosti, v níž stěžovatel polemizuje s hodnocením důkazů provedeným obecnými soudy, odkazuje Ústavní soud v této souvislosti na svou ustálenou judikaturu, dle níž je Ústavní soud povolán zasáhnout do pravomoci obecných soudů a jejich rozhodnutí zrušit pouze za předpokladu, že právní závěry obsažené v napadených rozhodnutích jsou v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci nevyplývají (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94, publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, svazek 3, náleží č. 34, str. 257). Ústavní soud v tomto smyslu napadená rozhodnutí přezkoumal, přičemž vadu, jež by vyžadovala jeho zásah, neshledal. Ústavnímu soudu nezbyvá než připomenout, že mu nepřísluší "hodnotit" hodnocení důkazů obecnými soudy, a to ani v případě, kdyby se s takovým hodnocením neztotožňoval (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 1. 2. 1994 sp. zn. III. ÚS 23/93, publikován ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, svazek 1, náleží č. 5, str. 41).

Podle náhledu Ústavního soudu je třeba podstatu předmětného případu spatřovat v posouzení toho, zda v minulosti došlo k převodu vlastnictví sporných nemovitostí na stát, či nikoliv. Touto otázkou se relativně podrobně zabývaly obecné soudy, jež dospěly k závěru, že vedlejší účastník o své vlastnické právo nikdy nepřišel a z toho důvodu jej lze stále považovat za vlastníka. Otázku vlastnického práva ke sporným nemovitostem začaly obecné soudy odvíjet od roku 1949, kdy byl vydán výměr KNV v Olomouci č. j. 611-25/11-1949-IX/4d ze dne 31. 12. 1949, obsahující výčet nemovitostí, které byly státem vykoupeny podle § 1 odst. 3 zákona č. 46/48 Sb. z pozemkového vlastnictví Arcibiskupství vatislavského a které byly nadále ponechány v jeho vlastnictví. Mezi nemovitostmi ponechanými ve vlastnictví arcibiskupství byly přitom uvedeny i sporné nemovitosti. Lze tak uzavřít, že bezprostředně po roce 1949 stát vlastníkem sporných nemovitostí nebyl. Je však otázná, zda se jejich vlastníkem nestal v letech následujících. Stěžovatel přitom argumentuje především potvrzením ONV v Šumperku ze dne 23. 6. 1977 a 22. 5. 1980. Z odůvodnění obecných soudů je zřejmé, že se tvrzeným vlastnickým právem vedlejšího účastníka obecné soudy relativně podrobně zabývaly, o čemž svědčí jejich odkaz na smlouvy mezi státem a vedlejším účastníkem z let 1958 a 1967. V nich

stát vedlejšího účastníka jako vlastníka sporných nemovitostí nepochybně respektoval. Jak však bylo řečeno výše, z hlediska vlastnického práva považuje stěžovatel za zlomové skutečnosti z roku 1977 a 1980. Ústavní soud je toho názoru, že touto námitkou se opět dostatečně zabývaly již obecné soudy, když uzavřely, že na základě pouhého potvrzení Okresního národního výboru, nemohlo dojít k převodu vlastnického práva. Namítá-li stěžovatel, že nejméně od roku 1977 resp. od roku 1980 chyběla u vedlejšího účastníka vůle držet věc jako vlastní a fakticky s věcí nakládat, neopírá svá tvrzení o žádné konkrétní skutečnosti, jež by tomu nasvědčovaly. Výše zmíněné potvrzení okresního národního výboru je toliko jednostranným právním úkonem, který ničeho nevypovídá o skutečné vůli vlastníka. Navíc nelze přehlížet, že vedlejší účastník ještě v roce 1984 byl ze strany státu nepochybně vnímán jako vlastník sporných nemovitostí, když s ním uzavřel darovací smlouvu, týkající se části nemovitého majetku, který byl výměrem KNV v Olomouci č. j. 611-25/11-1949-IX/4d ze dne 31. 12. 1949 ponechán ve vlastnictví Arcibiskupství vratislavského. O skutečné vůli vlastníka pak nepochybně svědčí i rozhodnutí Svatého Stolce ze dne 30. 12. 1977 (tedy po okamžiku, od něhož stěžovatel mimo jiné odvíjí lhůtu pro vydržení), kterým převádí vlastnické právo k majetku na území ČR z Arcibiskupství vratislavského na Arcibiskupství olomoucké. Pokud bylo v příslušných pozemkových knihách zapsáno vlastnictví ke sporným nemovitostem ve prospěch Arcibiskupství vratislavského, nelze dovodit, že by se vedlejší účastník po vydání výměru nechoval jako vlastník a vydržecí lhůta nemohla začít plynout. V souvislosti s vydržením považuje Ústavní soud za podstatnou tu skutečnost, že v soudním řízení nebylo prokázáno, že by stát s ohledem na vlastnictví právního předchůdce žalovaného nemohl vědět, případně že nevěděl o tom, kdo je jejím skutečným vlastníkem. Jak ve věci konstatoval Nejvyšší soud, samotná držba či užívání věci vlastnického právo nezakládá.

S vyřešením otázky vlastnického práva bezprostředně souvisí i námitka obcházení tzv. restitučního zákonodárství. Na tomto místě lze zcela odkázat na právní argumentaci krajského soudu, neboť za situace, kdy nedošlo k odnětí vlastnického práva, je bezpředmětné uvažovat o aplikaci speciálních předpisů, které v době rozhodování soudu navíc nebyly schváleny parlamentem ČR.

Z výše uvedených důvodů Ústavní soud konstatuje, že neshledal existenci zásahu do ústavně zaručených práv stěžovatele, proto mu nezbylo než ústavní stížnost odmítnout jako zjevně neopodstatněnou podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 4. března 2015

Tomáš Lichovník v. r.
předseda senátu